

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA INFRASTRUKTURO

Sektor za evidence o cestah, informatiko in arhiv

NAVODILO OBČINAM ZA PRIPRAVO DOPOLNITEV ALI SPREMEMBO ODLOKA O KATEGORIZACIJI OBČINSKIH JAVNIH CEST

NA 0039/R1

Izdelal: Anton Švigelj

Podpis: _____ Datum: _____

Odobril: Damir Topolko

Podpis: _____ Datum: _____

ISO 9001
Q-287

Identifikacijska številka za DDV: SI75827735, matična št.:5300177,
št. računa pri Banki Slovenije SI56 0110 0630 0109 972

Navodilo občinam za pripravo dopolnitev ali spremembo Odloka o kategorizaciji občinskih javnih cest

1. OBSTOJEČE STANJE NA PODROČJU KATEGORIZACIJE OBČINSKIH JAVNIH CEST IN KONTROLA UJEMANJA MED ODLOKOM, BCP IN KATASTROM GJI

Na podlagi določil Uredbe o merilih za kategorizacijo javnih cest (Uradni list RS, št. 49/97, 113/09 in 109/10 – ZCes-1; v nadaljevanju Uredba), so bile vse občine v Republiki Sloveniji dolžne vzpostaviti prvo kategorizacijo občinskih javnih cest najkasneje v roku treh mesecev po njeni uveljavitvi.

Prve kategorizacije občinskih javnih cest so bile izvedene v letih 1998-1999. Občine, ki so takrat pristopile k prvi kategorizaciji, so pripravile osnutek Odloka o kategorizaciji občinskih javnih cest, na katerega je Direkcija RS za infrastrukturo (takratna Direkcija za ceste; v nadaljevanju Direkcija) zavzela stališče in izdala mnenje h kategorizaciji cest posamezni občini.

Po sprejeti prvi kategorizaciji občinskih javnih cest so občine vsakoletno, v skladu s Pravilnikom o načinu označevanja javnih cest in o evidencah o javnih cestah in objektih na njih (Uradni list RS, št. 49/97, 2/04 in 109/10 – ZCes-1; v nadaljevanju Pravilnik), dolžne voditi evidenco tehničnih podatkov o občinskih cestah in objektih na njih (Banka cestnih podatkov – BCP) in te podatke vsako leto do 15. maja posredovati Direkciji. Direkcija pri rednem letnem pregledu BCP podatkov, ki jih pridobi s strani občin, opravi celostno kontrolo občinskih podatkov, ki zajema pregled naslednjih podatkov:

- podatke veljavnega občinskega odloka o kategorizaciji občinskih javnih cest,
- zadnje posredovane podatke BCP,
- kataster cest, ki je bil vpisan v *Zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture* (v nadaljevanju ZKGJI) pri Geodetski upravi Republike Slovenije,
- morebitne odločbe Ustavnega sodišča, ki se nanašajo na neurejeno lastništvo cest.

Če se pri pregledu ugotovijo neskladja med podatki o številu odsekov in njihovih dolžinah med podatki Odloka in BCP ali glede poteka cest preko meja občin, oziroma se ugotovi, da občina ni izvedla vpisa cest v ZKGJI in druge tehnične napake, Direkcija občino pozove, da neskladja odpravi. V primeru, ko se izkaže, da neskladij ni mogoče odpraviti drugače kot z novelacijo odloka, Direkcija občino pozove k celostni ureditvi stanja na občinskem cestnem omrežju.

Direkcija izvede tudi predhodni pregled digitalnega sloja občinskih cest, saj lahko občine ceste vpišejo v ZKGJI, le po predhodno pridobljeni "Izjavi o skladnosti posredovane digitalne osi cestnega omrežja z veljavnim občinskim odlokom o kategorizaciji občinskih javnih cest", ki jo izda Direkcija.

Pregled zajema:

- pregled usklajenosti števila in dolžin občinskih cest med Odlokom in ZKGJI,
- usklajenost potekov občinskih cest s poteki gozdnih cest,
- usklajenost potekov občinskih cest s poteki občinskih cest sosednjih občin,
- pregled usklajenosti podatkov o lokacijah cestnih objektov z lokacijami objektov v naravi.

2. POSTOPEK ZA SPREMEMBO IN DOPOLNITEV KATEGORIZACIJE OBČINSKIH JAVNIH CEST

Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest je pravni akt, ki ga po predhodnem mnenju s strani Direkcije potrdi občinski svet občine. V skladu z 18. členom Uredbe, občina, ki želi spremeniti ali dopolniti veljavni Odlok o kategorizaciji občinskih cest pošlje vlogo za spremembo ali dopolnitev kategorizacije občinskih javnih cest v predhoden pregled in mnenje Direkciji.

Vloga, ki jo občina pošlje na Direkcijo za spremembo kategorizacije občinskih javnih cest, mora vsebovati:

1. osnutek novega Odloka o kategorizaciji občinskih javnih cest (takšen, kot bo kasneje objavljen v Uradnem glasilu);
2. opis sprememb, ki so se zgodile na cestnem omrežju: obrazložitev predvsem izvedenih sprememb na občinskem cestnem omrežju v primerjavi med obstoječim odlokom in osnutkom novega odloka. Predlogi sprememb in dopolnitev morajo biti utemeljeni po merilih iz 11. in 12. člena Uredbe (obrazložitev vsake spremembe). Na podlagi veljavnih meril za kategorizacijo občinskih javnih cest občine utemeljite kategorizacijo prometne ceste kot javne ceste v njeni celotni dolžini;
3. topološko urejen digitalni sloj občinskega cestnega omrežja (shp - datoteke) ki bo vseboval stanje občinskega cestnega omrežja iz Odloka;
4. dokumente uskladitve potekov medobčinskih cest: s sosednjo občino dosežen pisni dogovor o potekih, številki odsekov in oznaki medobčinskih cest z navedenimi dolžinami po posameznih občinah in mejno točko (obrazec v prilogi);
5. dokumente uskladitve z Zavodom za gozdove (ZGS) o potekih oz. razmejitvi obstoječih občinskih in gozdnih cest.
6. Izjavo o urejenem lastništvu zemljišč, po katerih potekajo novo kategorizirane ceste, ki jo potrdi odgovorna oseba občine.

3. PREGLED PREJETE VLOGE NA DIREKCIJI IN POSTOPEK PO IZDANEM MNENJU

Ob prejemu vloge Direkcija izvaja kontrolo kategorizacije občinskih javnih cest na podlagi Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14 - odl. US in 46/15; v nadaljevanju ZCes-1) in podzakonskih predpisih, sprejetih na njegovi podlagi, ki jih predstavljata Uredba in Pravilnik. Vlogo za spremembo kategorizacije, posredovano s strani občine ali njenega pooblaščenca, Direkcija obravnava skladno s 17. in 18. členom Uredbe. Pregled zajema:

- pregled sprememb odloka glede na zadnje veljavno stanje
- pregled usklajenosti števila in dolžin občinskih cest med Odlokom in ZKGJI (GJI sloj)
- usklajenost potekov občinskih cest s poteki gozdnih cest
- usklajenost potekov občinskih cest s poteki občinskih cest sosednjih občin
- pregled usklajenosti podatkov o lokacijah cestnih objektov z lokacijami objektov v naravi
- parcelacija cest in lastništvo za novo kategorizirane ceste

Mnenje, ki ga Direkcija izda je sestavljeno iz treh vsebinskih sklopov in sicer:

1. Mnenje na predlog spremembe kategorizacije

Zavzame stališče do posredovanih predlogov kategorizacije. Soglasje izda na predloge, po katerih se kategorizirajo občinske ceste, ki izkazujejo javni interes in hkrati ustrezajo merilom za kategorizacijo javnih cest.

1a) Nove kategorizacije, daljšanje kategorizacije ali sprememba kategorizacije, ki kategorizira dele cest, ki še niso bili kategorizirani.

Ker je v preteklosti prihajalo do tega, da so se kategorizirale tudi ceste, za katere občine nimajo urejenega lastništva, pri kategorizaciji novih občinskih cest oz. daljšanju obstoječih cest je Direkcija vpeljala postopek, po katerem občine vlogam za kategorizacijo oz. prekategorizacijo občinskih javnih cest, vlogi priložite IZJAVO O UREJENEM LASTNIŠTVU ZEMLJIŠČ, po katerih bodo potekale novo kategorizirane ceste. Izjavo potrdi odgovorna oseba občine, z njo pa potrjuje, da so zemljišča, po katerih potekajo novo kategorizirane ceste v lasti občine, javno dobro ali da je postopek urejanja lastništva v teku. V tem primeru k izjavi priložite dokument odmere ceste (parcelacija) s soglasjem lastnika zemljišča o prenosu zemljišča na občino ali podpisano pogodbo o prenosu lastništva. Če katera od navedenih cest lastniško ni urejena (ali je postopek pričet) in ne priložite navedene dokumentacije Direkcija soglasja ne izda. Z zahtevo po izjavi se Direkcija približuje uveljavljeni praksi Ustavnega sodišča, ki v primerih neurejenega lastništva izdaja odločbe, v katerih ugotavlja, da je kategorizacija občinske javne ceste na zasebnem zemljišču neustavno dejanje in zato razveljavi celotni člen Odloka o kategorizaciji občinskih

cest, v katerem se nahaja sporna cesta, občini pa naloži tudi plačilo stroškov postopka. (Več primerov takšnih odločb je v Uradnem listu RS, št 60, z dne 29.7.2011).

Neustavnost pa lahko občina reši na naslednje načine: z lastniki zemljišč sklene pravni posel in zemljišče po katerem poteka cesta odkupi, v skladu z zakonom izpelje postopek razlastitve predmetne ceste oz. izpelje postopek ukinitve predmetne ceste iz kategorizacije občinskih javnih cest, vendar zgolj, če cesta ne izpolnjuje kriterijev za njeno kategorizacijo kot javno cesto.

1b) Izvzem cest iz kategorizacije

Stališče Ustavnega sodišča je sledeče:

"Občina po ugotovitvi, da je posamezna javna cesta grajena na zemljišču, ki je v zasebni lasti, zgolj zaradi tega ne more opustiti njene kategorizacije. Občina je namreč dolžna spoštovati predpisana merila za kategorizacijo javnih cest in njeno javno uporabo v skladu z Zakonom o cestah. V primeru, da cesta izpolnjuje ta merila, je Občina dolžna cesto ustrezno kategorizirati in s pravnim poslom ali po zakonito izvedenem razlastitvenem postopku pridobiti zemljišče, na katerem je cesta zgrajena. Samo v primeru, da niso izpolnjeni pogoji za javno cesto, ki narekujejo kategorizacijo ceste, lahko Občina njeno kategorizacijo opusti po predpisanem postopku."

Direkcija se uveljavljeni praksi Ustavnega sodišča od leta 2011 približuje na način, da občini, ki skuša cesto izvzeti iz kategorizacije zgolj zaradi neurejenega lastništva, izvzema ne dovoli kar avtomatsko, temveč zahteva utemeljeno obrazložitev, ali se cesta res ne uporablja več kot javna cesta ali ne izpolnjuje merila za kategorizacijo javnih cest, in izvzema ne dovoli tudi v primeru, ko bi se kateremu koli lastniku zemljišča ob sporni cesti onemogočil dostop do njegovega objekta oz. zemljišča.

Občina mora torej pred izvzemom preveriti, ali imajo objekti, ki se na te dele cest priključujejo oz. se jih uporablja za dostop na javno cestno omrežje, odločbo (gradbeno ali uporabno dovoljenje) in imajo uporabniki zagotovljen dostop do svoje stanovanjske hiše preko medsebojno sklenjene služnostne pravice ali jim je kako drugače omogočena uporaba predmetne kategorizirane ceste. Občina mora utemeljiti, da cesta predstavlja individualni priključek. Če ne utemelji izvzema javne ceste, se le-ta ne more ukiniti in je potrebno z lastnikom zemljišča skleniti pravni posel za prenos lastništva na občino ali pričeti s postopkom razlastitve, lahko pa lastniki sklenejo tudi medsebojne služnostne pravice.

2. Mnenje na obstoječo kategorizacijo

Direkcija pregleda obstoječe stanje kategorizacije občinskih javnih cest. Preverja se izpolnjevanje meril za kategorizacijo javnih cest, smiselnost kategorizacije že kategoriziranih cest, smiselnost kategorizacije še ne kategoriziranih cest, ki se uporabljajo v javni namen in kontrolo kategorizacije cest, ki v naravi ne obstajajo oz. imajo vzpostavljeno neustrezno voziščno konstrukcijo in kot take po zakonu ne morejo biti kategorizirane kot javne ceste. Na ta način svetuje občinam in skrbi za enotno kategorizacijo cest po vsej državi. Če ob pregledu obstoječega cestnega omrežja ugotovi nepravilnosti, ki so neskladne z dejanskim stanjem v naravi ali z merili veljavne zakonodaje, o teh neskladjih obvesti občino in zahteva odpravo ugotovljenih neskladij.

Občino Direkcija tudi pozove, da preveri lastništvo zemljišč, po katerih potekajo že kategorizirane ceste. Občine bi morale za kategorizirane ceste, ki potekajo po zasebnih zemljiščih skladno s 126. členom ZCes-1 do 1. aprila 2012 pridobiti lastništvo na vseh obstoječih kategoriziranih cestah, v nasprotnem je kategorizacija občinskih cest neskladna z določbami ZCes-1. Glede na to, da je ureditev lastniških razmerij vseh kategoriziranih cest dolgotrajen proces, Direkcija predlaga, da **občine pripravijo elaborat stanja občinskih cest**, ki bo vseboval ugotovitve, katere ceste so lastniško še neurejene, ter da si pripravijo terminski plan urejanja lastniških razmerij na vseh neurejenih kategoriziranih cestah ali delih cest. S tem se bodo na območju občine pričele aktivnosti, ki bodo v prihodnjih letih vodile k ureditvi lastniških razmerij na občinskem cestnem omrežju, s tem pa bodo izpolnjena tudi določila ZCes-1, ki v 39. členu določa, da so občinske ceste v lasti občin.

3. Mnenje o ustreznosti priključkov na državne ceste

V primeru, da Direkcija ugotovi, da se na območju občine predlaga kategorizacija novih občinskih cest, ki se priključujejo na omrežje državnih cest, mora občina za vse nove priključke na državne ceste pridobiti SOGLASJE Direkcije, ki ga izda Sektor za upravljanje cest, s katerim se določijo tehnični in drugi pogoji graditve in vzdrževanja priključka ter njegova opremljenost s prometno signalizacijo. Za pridobitev soglasja občina predloži dokumentacijo, ki mora biti izdelana z upoštevanjem predpisov ZCes-1, Pravilnika o prometni signalizaciji in prometni opremi na javnih cestah (Uradni list RS, št. 46/00, 110/06, 49/08, 64/08, 65/08 - popr., 109/10-ZCes-1), Pravilnika o cestnih priključkih na javne ceste (Uradni list RS, št. 86/09) in Pravilnika o projektiranju cest (Uradni list RS, št. 91/05, 26/06, 109/10-Zces-1). Dokumentacija mora biti izdelana na veljavnih geodetskih podlagah, ki so osnova za prikaz gradbenih elementov priključka. Za ureditev posameznega priključka je potrebno izdelati najmanj gradbeno in prometno situacijo z vrisom preglednega trikotnika za dovoljeno hitrost na glavni prometni smeri (GPS) (naselje, izven naselja, posebne omejitve) in z obstoječo prometno signalizacijo na GPS, vzdolžni in prečni prerez skozi priključek in državno cesto, rešitev odvodnjavanja, osvetlitev v naseljih in kratko tehnično poročilo. Vsi priključki morajo biti asfaltirani, prometno opremljeni (vertikalna signalizacija in črta za ustavljanje, kjer so za to pogoji) in na njih zagotovljena maksimalna varnost. Po ureditvi priključka, mora občina od Direkcije, Sektorja za upravljanje cest pridobiti izjavo o upoštevanju pogojev izdanega soglasja, katero se izda na podlagi oglada na terenu in predane dokumentacije (PID) in poročila o izvedenih delih (BCP obrazci za vpis v evidenco).

Direkcija v primeru ustreznega gradiva izda mnenje k predlaganim spremembam, v nasprotnem primeru pa občino pozove k odpravi ugotovljenih neskladij:

V primeru, da je **soglasje izdano**, le to vsebuje tudi tabelo, v kateri so po kategorijah navedene dolžine odsekov po BCP, po trenutno veljavnem občinskem Odloku in po Odloku, ki bo sprejet na osnovi izdanega soglasja.

Ob sprejemu Odloka na občinskem svetu občina Direkciji posreduje kopijo Odloka, objavljenega v uradnem glasilu, dodatno pa Direkciji posreduje tudi usklajeno Banko cestnih podatkov in izvede vpis občinskega cestnega omrežja v kataster GJI.

Za vse kategorizirane občinske ceste občina uredi tudi lastništvo v zemljiški knjigi in v zemljiškem katastru uredi parcelno stanje.

V primeru, da **soglasje ni izdano**, občina v odgovoru od Direkcije prejme navedbo sprememb, pri katerih je ugotovila neskladja in obrazložitev teh neskladij ter navodilo za ustrezno ureditev stanja.

Ob ponovnem posredovanju vloge občina izvede popravke, na katere je bila opozorjena in dodatno posreduje usklajeno in topološko urejeno digitalno os občinskega cestnega omrežja, priloži pa tudi dodatna pojasnila in morebitno dodatno dokumentacijo, ki jo v neizdanem soglasju zahteva Direkcija.

Priloga:

- Obrazec Dogovor med upravljavci cest glede stičnih točk na občinskih cestah

Dogovor med upravljavci cest glede stičnih točk na občinskih cestah

Št. uskladitve:	1
Vrsta uskladitve:	1. Stikanje občinskih cest sosednjih občin 2. Stikanje občinskih cest z gozdnimi cestami 3. Stikanje občinskih cest z državnimi cestami
Odsek ceste/Potek:	
Opis uskladitve:	
Slika uskladitve:	
Predlog uskladitve:	
Koordinata točke stikanja:	X: Y:
Obrazložitev upravljavca UPRAVLJAVEC 1:	
Obrazložitev upravljavca UPRAVLJAVEC 2:	
Odgovorna oseba upravljavca UPRAVLJAVEC 1	Odgovorna oseba upravljavca UPRAVLJAVEC 2
Datum:	Žig in podpis:
Datum:	Žig in podpis: